

Zeeuwse Praktijkroute Ouderenzorg (ZPO): onderzoekend leren in Zeeland

Bij de [Zeeuwse Praktijkroute Ouderenzorg \(ZPO\)](#) kregen studenten vanaf dag één onderwijs in de praktijk. Het doel van de zorgorganisaties was om meer jongeren in Zeeland voor de ouderenzorg te werven. Onder andere door flexibel om te gaan met instroommomenten. Na bijna 5 jaar is deze praktijkgerichte opleiding onderdeel geworden van de brede [Opleiding Zorgprofessional \(ZP\)](#) in Zeeland op Scalda. Lees over de basis van het initiatief en hoe dit is doorontwikkeld.

Van ZPO naar ZP: Opleiding Zorgprofessional in Zeeland

In 2021 is het initiatief Zeeuwse Praktijkroute Ouderenzorg (ZPO) overgegaan in de [Opleiding Zorgprofessional \(ZP\)](#) van Scalda. Deze nieuwe opleiding borduurt verder op het gedachtegoed van ZPO. Onder andere door het bieden van maatwerk in het tempo van de opleiding. En dat de manier en volgorde van leren is gericht op het voorkomen van schooluitval. Daarnaast wordt het mogelijk gemaakt voor studenten om door te groeien, ook al dachten ze het niet in hun mars te hebben. Het eerste jaar van deze opleiding is in augustus 2021 gestart. Hiermee is het traject ZPO afgerond en staat er een opleiding die klaar is voor de toekomst.

Wat is de oorsprong van de huidige opleiding? Hoe ziet het initiatief ZPO eruit dat nu is doorontwikkeld naar ZP? Dat lees je verder in deze Koplopertekst.

De oorsprong: Zeeuwse Praktijkroute Ouderenzorg

Met elkaar investeren in de professionals van de toekomst. Dat was het uitgangspunt van de samenwerking van de Zeeuwse zorgorganisaties [Allévo](#), [Ter Weel](#), [SVRZ](#), [WVO Zorg](#), [Zorgstroom](#) en [ZorgSaam](#) en opleidingsorganisaties [Scalda](#) en [HZ](#). Met als doel leren en werken in zorg en welzijn innovatiever en toekomstgerichter te maken. Om dit te bereiken was een omslag nodig in de opleiding en begeleiding van deze professionals. Die omslag heeft zich via de opleiding ZPO vertaald naar de brede praktijkgerichte opleiding Zorgprofessional.

De opleiding Zorgprofessional (ZP) is een leergemeenschap van zowel mbo- als hbo-studenten in heel Zeeland. Van niveaus 3 t/m 6. Zij beginnen de studie met een breed basisjaar om kennis te maken met het vak. Daarna hebben zij de keuze om voor een andere richting te kiezen. Doordat de studenten kennis maken met andere

niveaus, wordt het makkelijker om door te stromen naar een volgend niveau.

De opleidingsvisie is om onderzoekend en praktijkgericht te leren. De praktijk is dan ook leidend voor het onderwijs. “Praktijksituaties zijn vaak verschillend, daarom wordt er flexibiliteit van de docenten en begeleiders gevraagd”, zegt projectleider [Anjali Geensen](#). Deze flexibiliteit is in de hele opleiding terug te zien. Zo wordt er maatwerk geboden en kunnen de studenten iedere maand instromen, waardoor ze op hun eigen tempo kunnen afstuderen. De opleiding duurt 3 jaar. Studenten kunnen dit versneld of juist vertraagd doorlopen. Daarnaast hebben zij de mogelijkheid om na het eerste basisjaar de opleiding te vervolgen op een hoger niveau. Deze aanpak leidt tot een betere aansluiting tussen opleiding en werkveld en tot minder (studie-)uitval. Tijdens de praktijkmomenten staan de studenten bovenop de reguliere bezetting ingeroosterd, wat zorgt voor extra handen in de zorg. Er is hierdoor meer tijd voor activiteiten en aandacht voor de bewoners.

In de onderstaande video wordt het de Zeeuwse Praktijkroute Ouderenzorg uitgelegd:

<https://www.youtube.com/watch?v=uD2scTjHJgl>

Onderzoekend Leren

De ZPO is in 2017 van start gegaan met de opleiding verzorgende niveau 3 IG en MZ BOL. Er is een nieuw curriculum ontwikkeld op basis van het [onderwijsconcept onderzoekend leren](#). Deze is voor de ZPO ontwikkeld door een co-creatie van Scalda, Hogeschool Zeeland (HZ), de zorgorganisaties en de studenten. Dit curriculum is continu geëvalueerd en verbeterd. Ook op basis van de ervaringen van de studenten en het werkveld. Om dit traject goed te implementeren zijn in alle zes de deelnemende zorgorganisaties projectleiders aangesteld. Dit zijn opleidingsadviseurs of opleidingscoördinatoren. Zij zijn geschoold in coachend begeleiden. Er zijn ook train de trainers opgeleid om begeleiders in andere teams te coachen. Voor de begeleiding van de studenten is het driehoeksgesprek ontwikkeld tussen de student, docent en werk- of praktijkopleider.

Na drie jaar zijn er in totaal drie nieuwe opleidingsvarianten ontwikkeld. Verzorgende IG niveau 3, MMZ BBL niveau 3 en 4 en Verpleegkunde niveau 4 BOL. Na een basisjaar niveau 3 kunnen studenten eventueel doorstromen naar niveau 4. Omdat het curriculum om veel zelfstandigheid vraagt, is er besloten de opleiding niet voor niveau 2 te ontwikkelen.

Voor alle opleidingen zijn specifieke [onderzoekskaarten](#) gemaakt. De studenten moeten alle vakken uit zo'n onderzoekskaart doorlopen, voordat zij zich kunnen laten examineren. De studenten moeten gedurende de opleiding workshops volgen over thema's als dementie, parkinson en diabetes mellitus. Wanneer zij dit doen hangt af van hun eigen leerproces.

“Eenmaal gewend, willen ze niet meer zonder”

Het leren in de praktijk maakt het voor de studenten makkelijker om na het basisjaar een specifieke opleiding te kiezen. Zij kunnen zich dan beter oriënteren op het vervolg. Dit zorgt ervoor dat wij meer jongeren werven in de ouderenzorg. De opleiding leidt ook tot meer opleidings- en stageplaatsen voor mbo- en hbo-studenten in zorg en welzijn.

“Het bleek al snel dat de verzorgenden in het begin moesten wennen aan de studenten”, zegt Anjali Geensen. “De overgang van school naar de praktijk is voor veel jongeren een grote stap. De studenten kregen daarom eerst negen weken introductie. Zo kunnen ze vertrouwd raken met de praktijk, praktijkbegeleiders en docenten.” Het voordeel van jongeren: ze nemen hun eigen ideeën mee over het gebruik van nieuwe technieken en social media. Daar leren begeleiders ook weer van.

Ook de praktijkbegeleiders hadden tijd nodig om zich aan te passen naar de nieuwe onderwijsmethode. “Eenmaal gewend, wilden ze niet meer zonder een ZPO-student werken. Daarnaast vinden ze het steeds leuker om bij de opleiding betrokken te worden”, concludeert Anjali Geensen. Docenten die lesgeven op locatie zijn hun vak anders gaan uitoefenen, meer vanuit een coachende rol.

Bekijk de onderstaande video, waarin Marlies Roelse vertelt wat het initiatief voor de praktijkopleider inhoudt:

<https://www.youtube.com/watch?v=MhsfZqilEmI>

De geleerde lessen volgens projectleider Anjali Geensen

Elk Koploperinitiatief ontstaat door te doen. En als je 'doet', maak je wel eens fouten. Deze fouten brengen je vaak vooruit, dat leer je in onze [Falend Vooruit podcasts](#). Ook uit dit Koploperinitiatief zijn een aantal lessen getrokken, volgens Anjali Geensen:

Meer lezen over de doorontwikkeling? Lees dit [nieuwsbericht](#).

Meer weten over dit Koploperinitiatief? Neem contact op met [Anjali Geensen](#).

Anjali Geensen

Projectleider

[0113-250073](tel:0113-250073)

a.geensen@viazorg.nl